رکيل آهن:

۱. دنيا جي ٻولين جا مشهور خاندان ڪهڙا آهن؟ مثالن ۽ دليلن سان سمجهايو ته سنڌي ٻولي، انهن مان ڪهڙي خاندان سان واسطو رکي؟

۲. سنڌ سميت برصغير جي سيني صوفي ۽ ويداڌني شاعرن، عورت کي عاشق جي روپ ۾، پنهجي ڪلام ۾ پيش ڪيو آهي. اوهان جي خيال ۾ اُن جا ڪهڙا سبب ٿي سگهن ٿا؟

۳. ڳاهه، سنڌي شاعري ۽ جي هڪ آڳاٽي صنف آهي، ڳاهه جو مفهوم ڇا آهي؟ ڪهڙن ڪهڙن شاعرن انهي ۽ صنف کي استعمال ڪيو آهي؟ مثال ڏيئي پنهنجا خيال ظاهر ڪريو.

۴. سنڌي ٻولي ۽ ۾ موجوده وقت ڪم ايندڙ الف- ب جا حرف لکو ۽ ٻڌايو ته انهن مان ڪهڙا ڪهڙا حرف، ٻين ٻولين جي صورتخطي ۽ مان ڪنيا ويا آهن. ڪهڙا حرف موجوده سنڌي صورتخطي ۽ ۾ شامل ڪيا ويا آهن. اُن کان پوءِ موجوده سنڌي صورتخطي ۽ جي ارتقا جي تاريخ بيان ڪريو.

۵. سنڌي ٻولي ۽ جو ادب، هر دور ۾، سنڌي سماج جي مختلف مسئلن جو آئينه دار رهيو آهي. مثال ڏيئي هن راءِ تي تفصيلي روشني وجهو.

۶. هيٺان ڪتاب، سنڌي ادب جي ڪهڙين صنفن جي باري ۾ لکيل آهن؟ انهن جا مصنف ڪير آهن؟ سهڻ، ساهيان ساڻ، ڪنمال، چير ڪين ڏي، انڪوائري آفيسر، راڳناسو، مشرقي شاعري ۽ جافني قدر ۽ رجحانات، پائي پٽ دتتا، آڪين ميگهه ملها رءِ مالهڻ. انهن مان ڪن به پنجن جا جواب لکو.

۷. هيٺ ڏنل پئرا گرافن جو ترجمو ڪريو:

(الف) بامحاوره انگريزي ۽ ۾ ترجمو ڪو ڪريو:

جهڙي ۽ ريت زندگي ڪڏهن به هڪ هنڌ نه بيٺي آهي، اهڙي ۽ ريت ڪهاڻي ۽، جو فن به زندگي ۽، جيان اڳتي وڌندو رهيو آهي. جيڪو به فن، هڪ هنڌ بيٺو آهي اهو پنهنجي موت پاڻ مري ويندو آهي. افسانه نويسي ۽ جو فن، شروعاتي قصن، آکاڻين، داستانن ۽ ناولن کان ٿيندو، مختصر ڪهاڻي ۽ تائين پهتو آهي، قبائلي ۽ جاگيرداراڻي سماج، قصي ۽ داستان جهڙين طويل ۽ روماني صنفن کي، پنهنجي وجود جي اظهار لاءِ مناسب سمجهيو هو، جيئنته ۱۸ صدي ۽ جي پڇاڙي ۽ سان يورپ جي اندر صنعتي انقلاب جي شروعات ٿي چڪي هئي، ۽ يورپ قديم جاگيرداراڻي سماج کي ختم ڪري، مشيني زندگي ۽ جو آغاز ڪري چڪو هو. ماڻهن کي ايترو وقت نه پئي مليو جو اهي وڏا وڏا قصا ۽ داستان پڙهي سگهن، ڇاڪاڻ ته سماج جون پنهنجون گهرجون هونديون آهن، نئون سماج پنهنجي پيٽ مان نون مسئلن ۽ گهرجن کي جنم ڏيندو آهي. اهڙي ۽ ريت انقلاب اچڻ ڪري، انساني ذهن ۾ نون تصورن ۽ خيالن جنم ورتو.

Translate the following paragraph into idiomatic Sindhi Prose: (ب)

The home is the basic unit of our socity, where a child and grown up, physically and mentally. According to psychologists, the formation or basic personality of a child is completed in the dirst ten to twelve years of life. Thus, the atmosphere at home moulds a person either as a lover of peace, or as a killer of peace. Whatever the parents happen to be like, the child follows them in language, religion and character.

After home, the second place of learning is the school or the mosque. However, thousands of children have no opportunity to study in either. Due to poverty, ignorance and literacy, parents do not take care of their children, and hence children grow up under the influence of whatever environment they happen to find themselves in.

لازمي سوال

٨. هيءُ لازمي سوال آهي:

(الف) هيٺ ڏنل ڏنگين مان صحيح جواب چونڊي، جملن ۾ ڇڏيل خالي جايون پريو:

١. دروندي ۽ جوديس ڪتاب جو مصنف...... آهي.

(علي باب...... ماهتاب محبوب...... حميد سنڌي)

٢. سنڌي شاعري، فن ڪان فڪر تائين ڪتاب ...... جو لکيل آهي.

(تاج جويو...... شوڪت شورو...... عبدالوحيد جتوئي)

٣. ادبي تنقيد، فن ۽ تاريخ ڪتاب جي مصنفه ...... آهي.

(ڊاڪٽر سحر امداد...... ڊاڪٽر نور افروز خواجه...... ڊاڪٽر فهميده حسين)

٤. سنڌي ادب جو مطالعو ڪتاب ...... جي تصنيف آهي.

(ڊاڪٽر عبدالمجيد ميمڻ...... ڊاڪٽر قاضي خادم...... ڊاڪٽر عبدالجبار جوڻيجو)

٥. لغات سنڌي مخففات ...... موضوع بابت آهي.

(تحقيقي لغات...... پهاڪا...... سنڌي لسانيات)

(ب) ڏنگين مان «ها يا نه» جو لفظ چونڊي جواب ڏيو:

١. سنڌي صورتخطي ۽ سنڌي خوش خطي ڪتاب جو مصنف سراج الحق ميمڻ آهي.

٢. دل آرام ڪتاب جو موضوع، مضمون آهي.

٣. سنڌي ڪتهڙا ڪتاب تنقيد جي باري ۾ آهي.

۴. سير ڪوهستان ڪتاب جو مصنف محمد اسماعيل عرساڻي هو.

۵. مصري شاهه وائين جو شاعر هو.

(ت) هيٺ ڏنل جملن ۾ ڇڏيل خال ڀريو۔

۱. الله بخش عقيلي ء جو تخلص ...... هو.

۲. اُبوجهو تخلص، ...... جو هو.

۳. ميون شاه عنات رضوي ...... دور جو شاعر هو.

۴. سامي ء جو نالو...... ۽ سندس ذات ...... هئي.

۵. سنڌي سڀاجهڙا ڪتاب ...... لکيو هو.

(ج) هيٺين جملن ۾ خالي جايون ڀريو:

۱. اوڙاهه ڪتاب ...... صنف جي باري ۾ لکيل آهي.

۲. سچل سرمست ...... سن ۾ ڄائو هو.

۳. مخدوم معين ٺٽوي ء جو اصل نالو ...... هو.

۴. نیچے سے کٹا ہوا ہے۔